

Patrycja Serafin

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO LITWY

Spis treści

I. INFORMACJE OGÓLNE O LITWIE

1. WPROWADZENIE

2. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

- 2.1. Atrakcje turystyczne
 - 2.1.1. Walory przyrodnicze
 - 2.1.2. Walory antropogeniczne
 - 2.1.3. Walory uzdrowiskowe
- 2.2. Regiony koncentracji ruchu turystycznego
- 2.3. Dostępność komunikacyjna
 - 2.3.1. Transport lotniczy
 - 2.3.2. Transport wodny
 - 2.3.3. Transport drogowy
 - 2.3.4. Transport kolejowy
 - 2.3.5. Komunikacja lokalna

II. ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO LITWY

- 1. RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ
- 2. RYNEK EMISJI TURYSTYCZNEJ
- 3. INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA LITWY
 - 3.1. Infrastruktura komunikacyjna
 - 3.2. Infrastruktura noclegowa
 - 3.3. Infrastruktura gastronomiczna
 - 3.4. Infrastruktura towarzysząca

III. ZNACZENIE LITEWSKIEGO RYNKU TURYSTYCZNEGO DLA POLSKI

IV. WNIOSKI

LITERATURA

I. INFORMACJE OGÓLNE O LITWIE

1. WPROWADZENIE

Oficjalna nazwa: Republika Litewska (Lietuvos Respublika)

Powierzchnia: 65,3 tys. km²

Stolica: Wilno (Vilnius) – 541 tys. mieszkańców (2005)

Największe miasta (wg liczby mieszkańców): Kowno - Kaunas (368,9 tys.), Kłajpeda - Klaipeda (190,2 tys.), Szawle - Siauliai (131,2 tys.), Poniewież – Panevezys (117,6 tys.)

Ludność: 3,4 mln mieszkańców (2005), 68% mieszka w miastach

Skład etniczny: Litwini (83,5%), Polacy (6,7%), Rosjanie (6,3%), Białorusini (1,2%), pozostałe mniejszości (2,3%): Ukraińcy, Żydzi, Łotysze, Niemcy, Tatarzy i in.

Gęstość zaludnienia: 52,5 os./km²

Przyrost naturalny: -3,1% (2004)

Ustrój polityczny: republika parlamentarna

Język urzędowy: litewski

Jednostka monetarna: 1 LTL (litewski lit) = 100 centów; 1 LTL = 1 PLN; 1 LTL = 2,5 USD

Religia: katolicy (79%), ewangelicy, prawosławni, staroobrzędowcy, baptyści, żydzi, muzułmanie (Tatarzy), karaimi

Struktura użytkowania ziemi: grunty orne 38%, użytki zielone 17%, lasy 27%, pozostałe 18%. Obszary chronione (parki narodowe, rezerваты i pomniki przyrody) zajmują 11,5% powierzchni Litwy

Struktura zatrudnienia: usługi 56%, przemysł 20,7%, rolnictwo 14,1%, budownictwo 9,2%

PKB (2005): 17,8 mld EUR

PKB na jednego mieszkańca (2005): 5264 EUR

Wzrost PKB (2005): 6,9%

Struktura PKB: udział rolnictwa 5,6%, przemysłu 27,9%, usług 66,5%

Inflacja (2005): 3%

Stopa bezrobocia (2005): 7,2%

Członkostwo w ważniejszych organizacjach międzynarodowych: NATO, Unia Europejska, ONZ, UNESCO

Litwa graniczy z: Łotwą (588 km), Białorusią (660 km), Polską (103 km) i Rosją przez Obwód Kaliningradzki (273 km). Kraj posiada również 90 km linii brzegowej (M. Bałtyckie).

2. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

2.1. Atrakcje turystyczne

2.1.1. Walory przyrodnicze

Litwa leży na zachodnim skraju Równiny Wschodnioeuropejskiej. Krajobraz kraju charakteryzuje się mozaiką łagodnych równin i obniżeń, urozmaiconych pasmami wzgórz. Na terytorium Litwy znajduje się 6 pagórkowatych wyżyn (wysoczyzny: Żmudzka, Suduwska, Dzukijska, Auksztajska, Święciańska oraz Miednicka), 2 niziny (Nadmorska, Środkowolitewska) oraz Równina Południowo-Wschodnia. W ukształtowaniu terenu kraju przeważają równiny wznoszące się średnio do 99 m n.p.m. (55% powierzchni kraju). Najwyższe na Litwie wzniesienie – wzgórze Juozapines (293,6 m n.p.m.) – znajduje się na południowy wschód od Wilna, w pobliżu granicy z Białorusią.

Wybrzeże morskie Litwy o długości około 100 km jest niskie, wyrównane i piaszczyste. Najpiękniejsze plaże znajdują się w okolicach Połagi i na Mierzei Kurońskiej. Mierzeja Kurońska, oddzielająca Zalew Kuroński od Morza Bałtyckiego, to wąski półwysep o długości 97 km (przy czym do Litwy należy 52 km), oraz o szerokości od 0,4 do 4 km. Charakterystyczną cechą krajobrazu Mierzei są piaszczyste wydmy sięgające 60 m wysokości.

Sieć rzeczna na Litwie jest dość gęsta – tworzy ją prawie 30 tys. rzek, rzeczek i strumieni o łącznej długości 63 700 km. Największą rzeką przepływającą przez Litwę jest Niemen o ogólnej długości 937 km (w granicach Litwy – 475 km). Dorzecze Niemna wraz z dorzeczami jego dopływów zajmuje ponad 70% powierzchni kraju. Największymi dopływami Niemna są: Wilia, Szeszupa, Mereczanka i inne. Niemen doprowadza wody z innych litewskich rzek do Morza Bałtyckiego.

Jeziora, głównie polodowcowe, zajmują około 1,5% powierzchni kraju, a ich liczba sięga 4 tys. Są to przeważnie jeziora niewielkie, o powierzchni nie przekraczającej 0,6 ha. Większość (80%) jezior położonych jest we wschodniej części kraju, na tzn. Pojezierzu Litewskim. Tam też znajdują się największe jeziora Litwy: Dryświaty (44,8 km²) i inne. Ponadto na Litwie jest 340 dużych sztucznych zbiorników wodnych (największy – Morze Kowieńskie – 63,5 km²).

Lasy pokrywają 27% powierzchni kraju. Przeważają lasy mieszane i iglaste, w których dominuje sosna. Największym kompleksem leśnym jest Puszcza Dajnawska o powierzchni 145 tys. ha.

Na terenie Litwy występują także liczne torfowiska, które zajmują około 6,5% powierzchni kraju.

Klimat Litwy jest zróżnicowany – od morskiego na zachodzie, do nieco bardziej kontynentalnego we wschodniej części kraju. Średnia roczna temperatura wynosi 6,1°C. Temperatury średnie stycznia wynoszą -4,0°C (w części wschodniej zdarzają się ostre mrozy), natomiast średnie temperatury lipca sięgają 17-18°C. Średnia suma opadów wynosi ponad 600 mm i są one dość równomiernie rozłożone w ciągu roku.

Wielkim bogactwem Litwy są czyste rzeki i jeziora oraz rozległe kompleksy leśne, dla których zachowania założono 5 parków narodowych (Auksztocki, Żmudzki, Dzukijski, Trocki Historyczny Park Narodowy oraz Park Narodowy Mierzei Kurońskiej – w 2000 roku wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO), 30 parków regionalnych oraz 149 rezerwatów krajobrazowych. Są one równomiernie rozmieszczone na obszarze całego kraju. Obszary chronione na Litwie zajmują łącznie 11,5 % powierzchni kraju. W litewskich parkach występuje wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Warto wspomnieć o tym, że na Litwie żyje 12 tys. par bocianów (8,5% europejskiej populacji).

Dobrze zachowane środowisko naturalne stwarza korzystne warunki do uprawiania ekoturystyki oraz turystyki aktywnej, która jest jedną z najpopularniejszych form wypoczynku na Litwie.

2.1.2. Walory antropogeniczne

Tysiącletnia historia Litwy pozostawiła barwne i różnorodne dziedzictwo. Ogółem w kraju jest ponad 100 miast, w tym 30 z nich posiada ponad 750-letnią historię.

Dziedzictwo kulturowe i architektoniczne najlepiej wyraża się w stolicy kraju – Wilnie. Historyczne centrum Wilna – to jedna z największych (około 360 ha, ponad 1500 budynków) i najpiękniejszych Starówek w Europie Środkowej i Wschodniej. W 1994 roku została ona wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Wilno jest miastem niezwykle cennych i licznych zabytków architektury sakralnej i świeckiej, jak np. Dolny i Górny Zamek (XIV, XV w.); kościoły gotyckie, m.in. Św. Anny (XVI w.); Ostra Brama z kaplicą kościoła Św. Teresy (XVI w.); barokowy kościół Św. Piotra i Pawła na

Antokolu (XVII w.); kościoły rokokowe z XVIII w. – Św. Jana, Misjonarzy, Św. Katarzyny, Wizytek; klasycystyczna katedra Św. Stanisława; pałac biskupi (XVIII w.) i wiele innych. Wilno to miasto o interesującej, pełnej polskich akcentów historii. W przeszłości prężny ośrodek kulturalny i naukowy (Uniwersytet Wileński), kolebka polskiego romantyzmu (J. Słowacki, A. Mickiewicz), miejsce pobytu S. Moniuszki, E. Orzeszkowej, J.I. Kraszewskiego. W okresie międzywojennym Wilno było jednym z ważniejszych miast Polski, ośrodkiem kultury i nauki, a także ważnym centrum pielgrzymkowym kraju (obraz Matki Bożej Ostrobramskiej). Dla Polaków miejscem szczególnym jest również słynny cmentarz na Rossie z mauzoleum – serca J. Piłsudskiego i jego matki. Wśród licznych muzeów wyróżnia się Muzeum Sztuk Pięknych oraz Muzeum A. Mickiewicza. Wilno ze względu na dużą liczbę pamiątek i śladów polskości oraz związek z kulturą polską jest licznie odwiedzane przez turystów z Polski.

Fot.1. Wilno. Ostra Brama – sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej (www.travel.lt)

Fot.2. Wilno. Gotycki kościół Św. Anny z XVI w (www.travel.lt)

Kolejnym ważnym ośrodkiem turystycznym są Troki. Miasteczko, położone niedaleko Wilna, w otoczeniu licznych jezior i Trockiego Parku Narodowego, słynie z licznych i wspaniałych zabytków architektury. Główną atrakcją miasta jest gotycki zamek wielkiego księcia litewskiego Witolda z XIV w., zbudowany na jednej z wysp jeziora Galve, jedyny zamek na wodzie w Europie Środkowo-wschodniej. Troki słyną również z wielokulturowego charakteru (swoje tradycje pielęgnują tu Karaimi) oraz z ważnego sanktuarium, mieszczącego się w kościele Nawiedzenia Matki Bożej (XIV w.).

Fot.3. Troki. Zamek księcia Witolda z XIV w. (www.travel.lt)

Na Wileńszczyźnie, w dolinie rzeki Pojaty, w miejscowości Kiernów (Kernave) znajduje się stanowisko archeologiczne – rezerwat kultury wpisany w 2004 roku na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Kiernów, posiadający status rezerwatu, to zespół pięciu grodzisk, zwany przez archeologów „Litewską Troją”. Jest on uważany za pierwszą stolicę państwa litewskiego.

Kowno – drugie pod względem wielkości miasto na Litwie – leży w środkowej części kraju, u zbiegu rzek Willi i Niemna. Miasto szczyci się kameralną starówką z licznymi zabytkami kultury i architektury, ruinami zamku (XIII, XIV w.), kościołami (XV-XVIII w.) oraz muzeami (m.in. Muzeum Diabłów, Muzeum Literatury Litewskiej i inne). Niedaleko Kowna jest zalew Kowieński na Niemnie – miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej.

Kłajpeda to miasto położone nad brzegiem cieśniny łączącej Zalew kuroński z Morzem Bałtyckim. Kłajpeda łączy funkcję kąpieliska z funkcją portu morskiego i ośrodka przemysłowego, znanego m.in. z obróbki bursztynów. Wśród zabytków wyróżniają się pozostałości po zamku krzyżackim (XIII-XIV w.). W mieście działają również liczne muzea (m.in. Muzeum Morskie) oraz jedyne w krajach nadbałtyckich delfinarium.

Szawle – to ważny ośrodek gospodarczy północnej Litwy. Oprócz renesansowej katedry Św. Piotra i Pawła (XVI-XVII w.), w mieście znajduje się Muzeum Historyczno-Etnograficzne – jedno z największych muzeów kraju. W pobliżu Szawle jest Góra Krzyży – obiekt kultu religijnego, symbol katolickiej Litwy. Jest to obecnie najczęściej odwiedzane miejsce sakralne na Litwie, gdzie pielgrzymi masowo stawiają krzyże dziękczynne (obecnie stoi tu kilkaset tysięcy krzyży).

Poniewież – miasto przemysłowe w północnej Litwie, znane z najdłuższej w Europie kolejki wąskotorowej, liczącej ponad 100 lat.

Bogactwo walorów antropogenicznych Litwy nie kończy się na wyżej wymienionych pozycjach. Nie sposób wymienić wszystkich ważnych imprez kulturalnych, świąt, festiwali i żywo pielęgnowanych tradycji ludowych, z których słynie Litwa. Jednak na zakończenie warto wspomnieć, że bogate tradycje litewskie są znane na całym świecie. Świadczy o tym fakt, że rzeźbienie krzyży – unikatowe litewskie rzemiosło ludowe oraz unikatowa tradycja organizowania świąt pieśni i tańca na Litwie, Łotwie i Estonii zostały wpisane na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO, jako arcydzieło dziedzictwa słownego i kultury niematerialnej ludzkości.

2.1.3. Walory uzdrowiskowe

Dużym zainteresowaniem wśród turystów przybywających na Litwę cieszą się miejscowości kuracyjne – położone na południu kraju Druskienniki i Birsztany oraz na północy – Połaga i Neringa.

Druskienniki – to największe, najstarsze (status miejscowości leczniczej nadał w 1794 roku Stanisław August) a zarazem najnowocześniejsze litewskie uzdrowisko. Miasto leży na południowym zachodzie kraju, niedaleko granicy z Polską i Białorusią. Dzięki malowniczoemu położeniu na wysokim brzegu Niemna, nad jeziorem Druskonie, doskonałym warunkom klimatycznym oraz walorom krajobrazowym i historycznym Druskienniki już od ponad 200 lat są jednym z najbardziej znanych uzdrowisk na Litwie, a w 2003 roku zostały uznane za najlepsze uzdrowisko balneologiczne w Europie. Druskienniki słyną głównie z wód mineralnych, solanek oraz borowin.

Birsztany to niewielkie uzdrowisko balneologiczne i borowinowe, położone na obszarze Parku Regionalnego Zakoli Niemna – jednego z najciekawszych pod względem krajobrazowym na Litwie. Status uzdrowiska miejscowość uzyskała w 1970 roku. Birsztany słyną ze swoich wód mineralnych o doskonałych właściwościach leczniczych oraz z borowin. Połaga to największy i najpopularniejszy nadmorski kurort wczasowy na Litwie, zwany letnią stolicą państwa. Turystów i kuracjuszy przyciąga tu wyjątkowy mikroklimat, długie piaszczyste plaże otoczone wydhami oraz dobrze rozwinięta baza turystyczno – rekreacyjna. Miastem uzdrowiskowym Połaga stała się w XIX w. za sprawą rodu Tyszkiewiczów. Do atrakcji Połagi należy pałac Tyszkiewiczów, w którym mieści się obecnie unikatowe Muzeum Bursztynu, oraz Ogród Botaniczny.

Neringa jest miastem obejmującym całą litewską część Mierzei Kurońskiej. W skład tego miasta – uzdrowiska wchodzi pięć miejscowości turystycznych, powstałych z dawnych osad rybackich. Miasto jest położone na terenie Parku Narodowego Mierzei Kurońskiej – jednego z najpiękniejszych rezerwatów krajobrazowych w Europie. Na uwagę zasługuje również tradycyjna architektura wiejska uzdrowiska.

2.2. Regiony koncentracji ruchu turystycznego

Turystyka na Litwie koncentruje się głównie w trzech atrakcyjnych turystycznie obszarach: na wybrzeżu Bałtyku, nad Niemnem i w rejonie Wilna.

Turystyka na wybrzeżu Bałtyku ma charakter głównie wypoczynkowy i uzdrowiskowy. Obejmuje: Kłajpedę (ośrodek wypoczynkowy i gospodarczy), Połagę (ośrodek wypoczynkowo-uzdrowiskowy), Neringę (ośrodek wypoczynkowo-uzdrowiskowy) oraz Park Narodowy Mierzei Kurońskiej (turystyka przyrodnicza, ekoturystyka, turystyka aktywna).

Kolejnym obszarem na którym koncentrację się ruch turystyczny na Litwie jest obszar rozciągający się w dolinie Niemna. Turystyka ma na tym obszarze głównie charakter

uzdrowiskowy i krajoznawczy. Obejmuje: Kowno (ośrodek krajoznawczo-wypoczynkowy), Druskienniki (ośrodek uzdrowiskowy), Birsztany (ośrodek uzdrowiskowy).

Trzeci obszarem koncentracji ruchu turystycznego na Litwie jest Wileńszczyzna. Tutaj przeważa turystyka krajoznawcza. Obejmuje: Wilno (najważniejszy ośrodek krajoznawczy kraju), Troki (ośrodek krajoznawczo-wypoczynkowy) oraz Kiernów (ośrodek krajoznawczy).

2.3. Dostępność komunikacyjna

Z uwagi na swoje położenie geograficzne Litwa posiada walory kraju tranzytowego. Dzięki temu można z łatwością dotrzeć na Litwę każdym środkiem transportu.

2.3.1. Transport lotniczy

Połączenie transportem lotniczym z Litwą jest doskonałe. Na Litwie istnieją trzy międzynarodowe lotniska pasażerskie – w Wilnie, w Kownie i w Połdze.

Największy litewski port lotniczy znajduje się w Wilnie, około 13 km na wschód od centrum Wilna. Stolica Litwy ma bezpośrednie i tranzytowe połączenia lotnicze z wieloma krajami Europy i świata. Wilno ma bezpośrednie połączenia lotnicze z 27 miastami w 19 krajach europejskich:

- Europy Zachodniej: Austria (Wiedeń), Belgia (Bruksela), Francja (Paryż), Holandia (Amsterdam), Niemcy (Berlin, Frankfurt nad Menem, Hamburg, Hanower, Kilonia, Monachium),
- Europy Północnej: Dania (Kopenhaga), Finlandia (Helsinki), Irlandia (Dublin), Norwegia (Oslo), Szwecja (Malmö, Sztokholm), Wielka Brytania (Londyn),
- Europy Środkowa i Wschodnia: Czechy (Praga), Estonia (Tallin), Łotwa (Ryga), Polska (Warszawa), Rosja (Moskwa, Sanki Petersburg), Ukraina (Kijów),
- Europy Południowej: Hiszpania (Barcelona, Madryt), Włochy (Mediolan).

Niestety, uzyskanie bliższych informacji o trasach lotniczych, liczbie lotów i nazwach przewoźników obsługiwanych przez port lotniczy w Wilnie jest na dzień dzisiejszy bardzo trudne, z powodu przebudowy strony internetowej lotniska (www.vilnius-airport.lt, stan na 30.11.2007).

Z portu lotniczego Warszawa Okęcie do Wilna odlatuje codzienne przynajmniej jeden samolot (12 lotów tygodniowo). Połączenie jest obsługiwane przez PLL LOT (www.lotnisko-chopina.pl, stan na 30.11.2007).

Port lotniczy w Kownie obsługuje bezpośrednie połączenia lotnicze z 7 miastami w 4 krajach europejskich: Niemcy (Frankfurt nad Menem), Wielka Brytania (Londyn, Liverpool, Glasgow), Irlandia (Dublin, Shannon), Szwecja (Vaxjo).

Tab.1. Bezpośrednie połączenia lotnicze z portu lotniczego w Kownie (opracowano na podstawie www.kaunasair.lt, stan na 30.11.2007)

Trasa	Liczba lotów w tygodniu	Nazwa przewoźnika
Kowno-Londyn-Kowno	10	Ryanair
Kowno-Dublin-Kowno	7	Ryanair
Kowno-Frankfurt-Kowno	3	Ryanair
Kowno-Glasgow-Kowno	2	Ryanair
Kowno-Shannon-Kowno	2	Ryanair
Kowno-Liverpool-Kowno	2	Ryanair
Kowno-Vaxjo-Kowno	2	Stockholmsplanet

Port lotniczy w Połdze obsługuje bezpośrednie połączenie lotnicze tylko na trasie Połga-Kopenhaga-Połga - 13 razy w tygodniu, liniami Scandinavian Airlines (www.palanga-airport.lt, stan na 30.11.2007).

Regularne loty z Litwy i na Litwę wykonują samoloty litewskich linii lotniczych „Lithuanian Airlines” („flyLAL”) oraz samoloty przewoźników zagranicznych - „SAS”, „Aeroflot”, „Lufthansa”, „Estonian Air”, „Air Baltic”, „Czech Airlines”, „LOT”, „Finnair”, „Austrian Airlines”, „DOT LT”, „WizzAir”, „Ryanair” i inne.

2.3.2. Transport wodny

Transport wodny obsługiwany jest przez komunikację promową, poprzez Międzynarodowy Port Promowy w Kłajpedzie.

Kłajpeda posiada międzynarodowe morskie połączenia promowe na 5 trasach z portami Szwecji (Karlshamn), Danii (Arhus), Niemiec (Kilonia, Sassnitz), Obwodu Kaliningradzkiego (Baltijsk) oraz połączenie wewnętrzne z Mierzeją Kurońską (Smiltynė).

Tab.2. Połączenia promowe z Międzynarodowego Portu Promowego w Kłajpedzie (opracowano na podstawie www.lisco.lt , www.scandlines.lt, stan na 30.11.2007)

Trasa	Liczba rejsów w tygodniu	Nazwa przewoźnika
Kłajpeda-Karlshamn-Kłajpeda	6	Lisco
Kłajpeda-Kilonia-Kłajpeda	6	Lisco
Kłajpeda-Sassnitz-Kłajpeda	3	Lisco
Kłajpeda-Arhus-Kłajpeda	2	Scandlines
Kłajpeda-Baltijsk-Kłajpeda	1	Lisco

Połączenie wewnętrzne pomiędzy Kłajpedą i Smiltynė (północny cypel Mierzei Kurońskiej, należący do Kłajpedy), obsługiwane jest przez lokalną komunikację promową (Smiltynės Perkale). Promy wyruszają z dwóch przystani promowych w Kłajpedzie – Starego Terminala (23 rejsy dziennie na trasie Kłajpeda-Smiltynė-Kłajpeda) i Nowego Terminala (42 rejsy dziennie na trasie Kłajpeda-Smiltynė-Kłajpeda) (www.keltas.lt, stan na 30.11.2007).

2.3.3. Transport drogowy

Litwa posiada dobrze rozwiniętą i funkcjonującą sieć dróg - są one o wiele lepsze w porównaniu ze wszystkimi sąsiednimi krajami. Długość magistrali, dróg krajowych i regionalnych wynosi ponad 21 tys. km, a ogólna długość dróg wynosi ponad 67 tys. km. Przy drogach istnieje prawie 400 parkingów, szeroka sieć stacji paliwowych oraz przydrożne punkty gastronomiczne, motele, itp.

Przez terytorium Litwy przebiega 6 magistrali europejskich:

E67: VIA BALTICA: Helsinki-Tallin-Ryga-Pasvalys-Poniewież-Kowno-Marijampole-Warszawa-Wrocław-Praga;

E28: Berlin-Gdańsk-Kaliningrad-Kybartai-Marijampole-Wilno-Mińsk-Gomel;

E77:Psków-Ryga-Joniskis-Szawle-Taurage-Kaliningrad-Gdańsk-Warszawa-Kraków-Budapeszt;

E85: Kłajpeda-Kowno-Wilno-Lida-Czernowce-Bukareszt-Aleksandropol;

E262: Ostrów-Daugavpils-Zarasai-Ukmerge-Kowno;

E272: Kłajpeda-Połga-Szawle-Poniewież-Ukmerge-Wilno.

Międzynarodowe drogowe przejścia graniczne:

- na granicy z Polską – Kalvarija (droga A5), Lazdijai (droga 135);

- na granicy z Łotwą – Butinge (droga A13), Bukaiciai (droga A222), Kalviai (droga A12), Salociai (droga A10), Obeliai (droga A122), Smelyne (droga A6);

- na granicy z Białorusią – Lavoriskės (droga 103), Medininkai (droga A3); Salcininkai (droga 104), Raigardas (droga A4);
- na granicy z Federacją Rosyjską (Obwód Kaliningradzki) – Nida (droga 167), Panemune (droga A12), Kybartai (droga A7).

Na Litwę nietrudno jest się dostać również autobusem. Kraj posiada bezpośrednie połączenia autokarowe z większością krajów europejskich: Austrią, Belgią, Białorusią, Bułgarią, Czechami, Danią, Estonią, Finlandią, Francją, Grecją, Hiszpanią, Holandią, Irlandią, Łotwą, Niemcami, Norwegią, Polską, Portugalią, Rosją, Słowacją, Szkocją, Szwajcarią, Szwecją, Ukrainą, Węgrami, Wielką Brytanią, Włochami (www.eurolines.lt, www.ecolines.lt, stan na 30.11.2007).

Z głównych miast Polski oraz z wielu miejscowości Polski północno-wschodniej odbywają się regularne kursy autobusów na Litwę. Z Warszawy do Wilna kursuje przynajmniej jeden autobus dziennie (www.eurolines.lt, www.ecolines.lt, www.pks.warszawa.pl, stan na 30.11.2007).

2.3.4. Transport kolejowy

Litwa posiada dobrze rozwiniętą sieć linii kolejowych. Sieć trakcji kolejowej wynosi ogółem 2 tys. km linii. Kraj przecinają dwa ogólnoeuropejskie korytarze transportowe:

- I korytarz transportowy „Północ – Południe” (Tallin-Ryga-Kowno-Warszawa) oraz jego odgałęzienie IA (Szawle-Kaliningrad-Gdańsk),
- dwa odgałęzienia IX korytarza transportowego „Wschód – Zachód”: IXB (Kijów-Mińsk-Wilno-Kowno-Kłajpeda) oraz IXD (Kowno-Kaliningrad).

Wilno posiada międzynarodowe bezpośrednie połączenia kolejowe z następującymi miastami (www.litrail.lt, stan na 30.11.2007):

- na Ukrainie: Kijów, Odessa, Charków, Sewastopol, Symferopol, Truskawiec,
- na Białorusi: Mińsk, Brześć, Gomel,
- w Polsce: Warszawa,
- na Łotwie: Ryga,
- w Rosji: Moskwa, Sankt Petersburg, Murmańsk,
- w Obwodzie Kaliningradzkim: Kaliningrad.

Z Warszawy do Wilna codziennie kursuje jeden pociąg, z przesiadką w Mińsku (www.rozklad.pkp.pl, stan na 30.11.2007). Jeszcze do niedawna kursował bezpośredni pociąg do Wilna, ale ze względu na nierentowność został zlikwidowany.

2.3.5. Komunikacja lokalna

Główne miasta i inne miejscowości Litwy są połączone trasami lokalnej komunikacji pasażerskiej – głównie autobusowej i kolejowej. Po kraju można także podróżować taksówką lub skorzystać z usług wypożyczalni samochodów.

II. ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO LITWY

Rozdział „Analiza rynku turystycznego Litwy” opracowano na podstawie:

- Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007);
- danych Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie (www.web-wilno.lt, stan na 30.11.2007);
- danych Centrum Informacji Turystycznej Republiki Litewskiej (www.litwatravel.com, stan na 30.11.2007).

1. RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ

W 2005 roku Litwę odwiedziło ogółem 5 mln cudzoziemców, w tym 2 miliony turystów zagranicznych, którzy przynajmniej jedną noc spędzili na terenie Litwy (10% więcej niż w 2004 roku) oraz 3 miliony odwiedzających jednodniowych.

2,9 mln (w tym 1 mln turystów) odwiedzających pochodziło z krajów UE a 2,1 odwiedzających (w tym 1 mln turystów) spoza UE.

Cudzoziemcy odwiedzający Litwę w 2005 roku wydali 2,1 mld Litów (17,5% więcej niż w 2004 r.). Eksport turystyczny przewyższył import o 610 mln Litów, co oznacza, że bilans turystyczny kraju jest dodatni.

Odwiedzający jednodniowi

W 2005 roku Litwę odwiedziło 3 mln odwiedzających jednodniowych.

Środki transportu, którymi przybyli na Litwę to głównie samochód lub autobus (99%) oraz pociąg (1%).

Odwiedzający jednodniowi pochodzili głównie z Łotwy, Polski i Estonii (łącznie 70%), z Rosji i Białorusi (łącznie 27%), oraz z Finlandii i Niemiec (łącznie 3%).

Tab.3. Główne cele przyjazdów odwiedzających jednodniowych na Litwę w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Cel	Udział w %
Tranzyt	38
Odwiedziny krewnych i znajomych	23
Zakupy	19
Interesy	13
Wypoczynek, rozrywka	5
Inne cele	2

Wydatki odwiedzających jednodniowych na Litwie wyniosły średnio 140 Litów na osobę, z czego 89% z tych wydatków to wydatki przeznaczone na zakupy. Najwięcej na zakupy wydawali odwiedzający z Polski (99%) i Białorusi (94%).

Turyści

Z dniem 1 maja 2004 roku Litwa wstąpiła do Unii Europejskiej i w związku z tym zaprzestała prowadzenia statystyki z zakresu przepływu osób na przejściu granicznym dla obywateli unijnych. Dane statystyczne turystyki przyjazdowej na Litwie są opracowywane na podstawie liczby osób zamieszkających i zarejestrowanych w hotelach, domach gościnnych, sanatoriach i innych miejscach noclegowych, prowadzących rejestry turystów.

Tab.4. Liczba turystów zagranicznych, którzy zanocowali przynajmniej jedną noc na Litwie w I półroczu 2006 r. (opracowano wg danych Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie www.web-wilno.lt, stan na 30.11.2007);

L.p.	Kraj	Liczba turystów w I półroczu 2006 r. (w tys.)
1.	Niemcy	49,5
2.	Polska	47,6
3.	Rosja	24,3
4.	Łotwa	23,5
5.	Wielka Brytania	16,5
6.	Białoruś	16,3

Środki transportu, którymi przybyli na Litwę to pociąg (40%), samolot (30%), samochód lub autobus (20%), prom (10%).

Wśród turystów, którzy przybyli na Litwę pociągiem mieszkańcy Rosji stanowią 57%, Białorusi 16%, Polski 6,5%, pozostałych krajów Europy Środkowej i Wschodniej 9%.

Wśród turystów, którzy przyплыli na Litwę promem Niemcy stanowią 55%, a Szwedzi 11%.

Wśród turystów, którzy przyjechali na Litwę własnym samochodem lub autobusem mieszkańcy Białorusi stanowią 22%, Polski 18%, Łotwy 13%, Estonii 12%, Niemiec 11,5%, Rosji 7%.

Wśród turystów, którzy przylecieli na Litwę samolotem, mieszkańcy Niemiec stanowią 22%, Wielkiej Brytanii 12%, Finlandii 10%, Holandii 6,5%, Szwecji 6%.

Głównym celem przyjazdów turystów zagranicznych na Litwę były odwiedziny krewnych i znajomych.

Tab.5. Główne cele wizyt turystów zagranicznych na Litwie w 2005 roku (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007))

Cel wizyty	Liczba turystów (w tys.)	Udział w %
Odwiedziny krewnych i znajomych	665	33
Wakacje, wypoczynek, rozrywka	555	28
Interesy	500	25
Inne cele	280	14

Wybierany środek transportu na Litwę zależał w dużej mierze od celu wizyty.

Tab.6. Główne cele wizyt turystów zagranicznych na Litwie w 2005 r. w zależności od środka transportu (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007))

Cel wizyty	Środek transportu (w %)			
	Pociąg	Samochód/Autobus	Samolot	Prom
Odwiedziny krewnych i znajomych	55	24	14	15
Interesy	15	26	53	22
Wakacje, wypoczynek, rozrywka	20	29	25	61

Turyści przyjeżdżający na Litwę według płci: 52% wszystkich turystów, którzy odwiedzili Litwę stanowili mężczyźni.

Turyści zagraniczni odwiedzający Litwę według wieku: najwięcej turystów odwiedzających Litwę to osoby w wieku średnim (35-44 lata) oraz dzieci do lat 15.

Tab.7. Turyści zagraniczni odwiedzający Litwę według wieku (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007))

Wiek	Udział w %
do 15 lat	20
15-24	7
25-34	18
35-44	25
45-54	17
55-64	8
powyżej 65 lat	5

Najczęstsze źródła informacji dla turystów, którzy zamierzają odwiedzić Litwę to relacje krewnych i znajomych.

Tab.8. Najczęstsze źródła informacji dla turystów zamierzających odwiedzić Litwę (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt), stan na 30.11.2007)

Źródła informacji	Udział w %
relacje krewnych i znajomych	40
poprzednie wizyty	34
środki masowego przekazu (prasa, radio, telewizja)	19
Internet	22
literatura ogólna	12
źródła oficjalne i biznesowe	9
biura podróży	6
literatura podróżnicza i przewodniki	9
inne źródła	11

Organizacja wyjazdów: zdecydowana większość turystów przyjeżdżających na Litwę organizuje wyjazdy samodzielnie (93%). Tylko 7% turystów zwiedza Litwę w formie zorganizowanej, kupując wycieczkę w biurze podróży.

Turyści zagraniczni zwiedzający Litwę (szczególnie ci przybyli z daleka, np. krajów zamorskich), często odwiedzają ją na wycieczce, gdzie zwiedza się kilka krajów (grupę krajów). Najczęściej Litwa jest łączona na takich wycieczkach z Łotwą, Estonią oraz Polską. 40% turystów przyjeżdża na Litwę w pojedynkę, 36% z rodziną, 24% w grupach zorganizowanych bez rodziny.

Średnia długość pobytu turystów zagranicznych na Litwie wynosi 7 nocy. Turyści zagraniczni przyjeżdżają na Litwę najczęściej na wyjazdy krótkookresowe, do 3 nocy.

Tab.9. Liczba nocy spędzana przez turystów zagranicznych na Litwie (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt), stan na 30.11.2007)

Liczba nocy	Udział w %
1-3	51
4-7	25
8-14	15
15-21	4
22-28	1
ponad 28	5

Miejscem najczęściej odwiedzanym przez turystów zagranicznych na Litwie jest Wilno (odwiedza go prawie 80% odwiedzających Litwę).

Tab.10. Miejsca na Litwie najczęściej odwiedzane przez turystów zagranicznych (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt), stan na 30.11.2007)

Region Litwy	Udział w %
Wilno	79
Kowno	24
Kłajpeda	20
Połąga	12
Neringa	7
region wileński	17
Poniewież	8

Najczęściej wybieranymi obiektami noclegowymi przez turystów zagranicznych są: nocleg u krewnych lub znajomych (43%), hotel lub motel (29%), zakwaterowanie w prywatnych domach (np. gospodarstwa agroturystyczne) (14%), sanatorium (4%).

W 2005 roku średnie wydatki turysty zagranicznego na pobyt na Litwie wynosiły 910 Litów na osobę. Średnie dzienne wydatki na jednego turystę wynosiły 130 Litów.

Tab.11. Średnie wydatki turystów zagranicznych na Litwie w 2005 roku (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Kraj	Na pobyt/ os.	Na dzień/ os.
Kraje byłego ZSRR	1780	-
Rosja	1200	90
Białoruś	870	250
Niemcy	990	-
Kraje starej UE	890	170
Kraje nowej UE	110	110
Średnio	910	130

Struktura wydatków turystów zagranicznych na Litwie przedstawia się następująco: wyżywienie (14%), zakwaterowanie (11%), zakup pamiątek (3%), lokalny transport (2%), wycieczki (1%), pozostała część wydatków nie została do końca wyjaśniona (są to głównie różne zakupy). W strukturze tej nie uwzględniono tych wydatków, które nie zostały dokonane na terenie Litwy, ale wiązały się z podróżą na Litwę (np. pakiet turystyczny, wizy, itp.).

W 2005 roku 136 tys. turystów oraz 17 tys. odwiedzających jednodniowych z zagranicy odbyło podróż na Litwę zorganizowaną z biurem podróży. Turyści przyjeżdżali głównie z Niemiec (32,9 tys.), Włoch (12,9 tys.), Rosji (12,7 tys.), Estonii (8,2 tys.), Polski (8,1 tys.). Odwiedzający jednodniowi przyjeżdżali głównie z: Niemiec (8,3 tys.), Wielkiej Brytanii (3,7 tys.) i Polski (1,3 tys.).

W 2005 roku mieszkańcy Litwy wydali zagranicą łącznie 2,07 mld Litów (16,8% więcej niż w 2004 r.), zaś cudzoziemcy odwiedzający Litwę w tym okresie wydali 2,1 mld Litów (17,5% więcej niż w 2004 r.). Oznacza to, że eksport turystyczny przewyższył import o 610 mln Litów, i że bilans turystyczny kraju jest dodatni.

2. RYNEK EMISJI TURYSTYCZNEJ

W 2005 r. mieszkańcy Litwy odbyli około 3,8 mln podróży zagranicznych (wzrost o 3,2% w porównaniu z 2004 r.), z czego 57% (2,2 mln) to osoby które wyjechały tylko na jeden dzień, nie korzystając z noclegu za granicą (tzn. odwiedzający jednodniowi), a 43% (1,6 mln) to osoby, które skorzystały przynajmniej z jednego noclegu poza granicami kraju (tzn. turyści). Pamiętając, że populacja Litwy wynosi 3,4 mln osób, to stopa aktywności turystycznej mieszkańców kraju jest na poziomie 1,1 (na jednego mieszkańca Litwy przypada średnio trochę więcej niż jedna podróż zagranicę rocznie).

Odwiedzający jednodniowi

Odwiedzający jednodniowi, nie korzystający z noclegu, podróżowali głównie do krajów sąsiednich: Rosji, Białorusi, Polski i Łotwy. Głównym celem wyjazdu do Rosji i Polski były zakupy, na Białoruś – odwiedziny krewnych i znajomych, na Łotwę – cele biznesowe.

Tab.12. Wyjazdy zagraniczne odwiedzających jednodniowych w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Kraj	Liczba odwiedzających (w tys.)	Udział w %
Rosja	880	40,0
Białoruś	485	22,5
Polska	440	20,0
Łotwa	385	17,5
RAZEM	2 200	100

Turyści

Podróże turystyczne Litwinów do krajów sąsiednich (Łotwa, Białoruś, Polska, Rosja) oraz do Niemiec stanowiły 68% wszystkich wyjazdów turystycznych.

Mieszkańcy Litwy podróżowali zagranicę głównie samochodem (47%), pociągiem (21%), samolotem (19%).

Średnia długość pobytu za granicą turystów z Litwy wyniosła 9,6 nocy.

Czas trwania pobytu podróży turystycznej z 4 lub więcej noclegami stanowi największą część wszystkich podróży (53,5%). Najdłuższe pobyty turystyczne Litwinów odbywały się w Irlandii (60,2 nocy), Szwecji (38,8 nocy) oraz w USA (37 nocy). 18% wszystkich noclegów zagranicą Litwini spędzili w hotelach i motelach.

Tab.13. Główne cele wyjazdów zagranicę turystów litewskich w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Cel	Udział w %
Odwiedziny krewnych i znajomych	30
Interesy	29
Wakacje, wypoczynek, rozrywka	27
Zakupy	1
Inne cele	13

Tab.14. Wydatki turystów litewskich zagranicą w 2005 r. (wg rodzaju wydatków) (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 (www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Rodzaj wydatku	Udział w %
Zakupy	40
Transport	16
Pakiet turystyczny	14
Wyżywienie	12
Zakwaterowanie	9
Wycieczki fakultatywne	3
Inne wydatki	6

W 2005 roku 194 tys. turystów oraz 12 tys. odwiedzających jednodniowych z Litwy odbyło zagraniczną podróż zorganizowaną z biurem podróży. Turyści wyjeżdżali głównie do Turcji (35,2 tys.), krajów Aryki (30,5 tys.), Łotwy (11,4 tys.), Hiszpanii (9,8 tys.), Francji (9,2 tys.). Odwiedzający jednodniowi wyjeżdżali na wyjazdy zorganizowane na Łotwę (15,2 tys.), do Rosji (0,9 tys.) i Polski (0,24 tys.).

Średnie wydatki Litwinów zagranicą wyniosły 140 Litów na dzień pobytu. Litwini najwięcej pieniędzy na każdy dzień pobytu wydali w Holandii (407 Litów), Finlandii (384 Lity) i w Czechach (381 Litów).

W 2005 roku mieszkańcy Litwy wydali zagranicą łącznie 2,07 mld Litów (16,8% więcej niż w 2004 r.), zaś cudzoziemcy odwiedzający Litwę w tym okresie wydali 2,1 mld Litów (17,5% więcej niż w 2004 r.). Oznacza to, że eksport turystyczny przewyższył import o 610 mln Litów, i że bilans turystyczny kraju jest dodatni.

Turystyka krajowa mieszkańców Litwy

W 2005 roku turyści litewscy odbyli 644,1 tys. podróży po własnym kraju (uwzględniono tylko te osoby, które zanocowały w obiektach noclegowych), z czego ponad połowa turystów zanocowała w hotelach i domach gościnnych (334 tys.). W zakładach zdrowotnych (sanatoriach) i ośrodkach wypoczynkowych zanocowało łącznie 219 tys. turystów krajowych. Średnia długość pobytu turysty litewskiego wyniosła 3,86 nocy. Głównymi celami podróży po własnym kraju były cele biznesowe (45%) oraz wakacje, wypoczynek, rozrywka (37%).

Podsumowanie

Recepcja turystyczna (przyjazdy na Litwę):

- 5 mln ogółem, w tym:
- 2 mln turyści
- 3 mln odwiedzający jednodniowi

Emisja turystyczna (wyjazdy z Litwy):

- 3,8 mln ogółem, w tym:
- 1,6 mln turyści
- 2,2 mln odwiedzający jednodniowi

3. INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA LITWY

W skład infrastruktury turystycznej Litwy wchodzi następujące elementy: infrastruktura komunikacyjna, noclegowa, gastronomiczna i towarzysząca.

1.1. Infrastruktura komunikacyjna

Infrastruktura komunikacyjna Litwy została dokładnie omówiona w rozdziale 2.3. Dostępność komunikacyjna. Warto jednak przypomnieć kilka najważniejszych informacji.

Z uwagi na swoje położenie geograficzne Litwa posiada walory kraju tranzytowego. Dzięki temu można z łatwością dotrzeć na Litwę każdym środkiem transportu- lotniczym, wodnym, drogowym i kolejowym.

Na Litwie istnieją trzy międzynarodowe lotniska pasażerskie – w Wilnie, w Kownie i w Połdże. Stolica kraju - Wilno posiada bezpośrednie połączenia lotnicze z największymi miastami europejskimi.

Transport wodny na Litwie obsługiwany jest przez komunikację promową, poprzez Międzynarodowy Port Promowy w Kłajpedzie. Kłajpeda posiada międzynarodowe morskie połączenia promowe z portami krajów basenu Morza Bałtyckiego oraz połączenie wewnętrzne z Mierzeją Kurońską.

Litwa posiada dobrze rozwiniętą i funkcjonującą sieć dróg, o dobrym standardzie. Długość magistrali, dróg krajowych i regionalnych wynosi ponad 21 tys. km, a ogólna długość dróg wynosi ponad 67 tys. km. Przez terytorium Litwy przebiega 6 magistrali europejskich, w tym bardzo ważna Via Baltica, łącząca kraje Europy północnej z krajami Europy południowej.

Litwa posiada dobrze rozwiniętą sieć linii kolejowych. Sieć trakcji kolejowej wynosi ogółem 2 tys. km linii. Kraj przecinają dwa ogólnoeuropejskie kolejowe korytarze transportowe łączące północ i południe oraz wschód i zachód Europy. Wilno posiada międzynarodowe bezpośrednie połączenia kolejowe z największymi miastami Europy Środkowej i Wschodniej. Infrastruktura komunikacyjna wewnątrz kraju jest również dobrze rozwinięta. Składa się na nią głównie lokalna sieć połączeń komunikacji autobusowej i kolejowej.

1.2. Infrastruktura noclegowa

Departament statystyki na Litwie dzieli bazę noclegową kraju na następujące rodzaje obiektów noclegowych: hotele, motele, domy gościnne, pola biwakowe, kempingi, schroniska (hostele), schroniska młodzieżowe, zakłady zdrowotne (sanatoria), ośrodki wypoczynkowe, centra konferencyjne i domy prywatne (m.in. gospodarstwa agroturystyczne).

Na podstawie danych uzyskanych z tych obiektów Departament Statystyki wydaje corocznie publikację „Turystyka na Litwie” oraz co kwartał „Statystyka hoteli i turystyki”.

Według danych Departamentu Statystyki w 2005 roku na Litwie było ogółem 663 obiekty noclegowe (oprócz gospodarstw agroturystycznych), które dysponowały 18 844 pokojami (43658 miejsc noclegowych). W ciągu 2005 roku w tych obiektach zanocowało 1325,6 tys. gości, z czego 681,5 tys. to cudzoziemcy, a 644,1 tys. to Litwini. Średnia długość pobytu wyniosła 3,21 nocy (cudzoziemcy 2,59 nocy; Litwini 3,86 nocy).

W tabeli 15 przedstawione są informacje o tym, w których miastach i regionach Litwy najczęściej nocowali turyści (krajowi i zagraniczni).

Tab.15. Miasta Litwy, w których najczęściej nocowali turyści krajowi i zagraniczni w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Miasto	Noclegi (w %)
Wilno	25,2
Połaga	21,3
Druskienniki	20,1
Kłajpeda	6,2
Kowno	4,4
Neringa	2,9
Birsztany	2,6

Tabela 16 przedstawia informacje o tym, z jakich krajów najczęściej pochodzili goście zagraniczni nocujący w obiektach noclegowych na Litwie w 2005 roku.

Tab.16. Liczba turystów zagranicznych nocujących w obiektach noclegowych na Litwie w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

L.p.	Kraj	Liczba turystów w 2005 r. (w tys.)	W porównaniu z 2004 r.
1.	Niemcy	137,3	+ 20,5%
2.	Polska	84,9	+11,0%
3.	Rosja	50,8	- 3,2%
4.	Łotwa	43,7	+ 22,1%
5.	Finlandia	33,0	+ 20,9%
6.	Wielka Brytania	32,9	+ 44,8%
7.	Białoruś	29,2	+ 36,0%
8.	Estonia	27,8	+ 18,7%
9.	Włochy	26,5	+ 13,0%
10.	Szwecja	20,1	+ 13,8%

W 2005 roku turyści wydali na noclegi na Litwie ogółem 512,8 mln Litów. W obiektach noclegowych na Litwie zatrudnionych jest ogółem 10 042 osób.

Hotele, domy gościnne i motele.

Według danych Departamentu Statystyki w 2005 roku na Litwie było 212 hoteli, 41 moteli oraz 78 domów gościnnych (w 2004 roku odpowiednio: 198, 39, 80). 83% tych obiektów należało do prywatnych właścicieli, 4% do samorządów miejskich, a 13% było w rękach inwestorów zagranicznych.

Informacje o liczbie pokoi i miejsc noclegowych w hotelach i domach gościnnych na Litwie znajdują się w tabeli 17.

Tab.17. Liczba pokoi i miejsc noclegowych w hotelach i domach gościnnych na Litwie w 2004 i 2005 roku (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Rok	Pokoje		Miejsca noclegowe	
	Całoroczne	Sezonowe	Całoroczne	Sezonowe
2005	8970	752	17 641	1614
2004	8306	784	16 254	1600
2005/2004	+ 8%	- 4,1%	+ 7,4%	- 0,9%

W 2005 roku w hotelach i domach gościnnych na Litwie zanocowało 927,5 tys. gości (w porównaniu z 2004 rokiem liczba gości wzrosła o 22,6%), w tym goście z zagranicy było 603,2 tys. (wzrost o 16,8%), a goście z kraju 324,3 tys. (wzrost o 35,1%). Goście zagraniczni stanowili zatem 65% wszystkich nocujących w hotelach i domach gościnnych. Średnia długość pobytu gości nocujących w litewskich hotelach i domach gościnnych wyniosła 2,15 nocy.

Tabela 18 przedstawia informacje o tym, z jakich krajów najczęściej pochodzili goście zagraniczni nocujący w hotelach i domach gościnnych w 2005 roku.

Tab.18. Liczba turystów zagranicznych nocujących w hotelach i domach gościnnych na Litwie w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

L.p.	Kraj	Liczba turystów w 2005 r. (w tys.)	W porównaniu z 2004 r.
1.	Niemcy	120,5	+ 24,2%
2.	Polska	84,0	+11,8%
3.	Rosja	37,7	+ 4,8%
4.	Łotwa	36,8	+ 22%
5.	Wielka Brytania	32,1	+ 45%
6.	Finlandia	31,3	+ 20,3%
7.	Włochy	25,6	+ 14,4%
8.	Estonia	23,2	+ 15,2%
9.	Białoruś	20,4	+ 46,2%
10.	Szwecja	19,4	+ 15,4%

W tabeli 19 przedstawione są informacje o tym, w których miastach i regionach Litwy najczęściej nocowali turyści (krajowi i zagraniczni).

Tab.19. Miasta Litwy, w których najczęściej nocowali w hotelach i domach gościnnych turyści krajowi i zagraniczni w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Miasto	Noclegi (w %)
Wilno	46,1
Kłajpeda	11,9
Połaga	10,7
Druskienniki	9,4
Kowno	7,0
Diauliai	3,1
Neringa	2,8
Poniewież	0,8
Birsztany	0,3
Pozostałe	8,0
RAZEM	100

Strona internetowa www.hotelslithuania.net (stan na 30.11.2007) to strona, na której można dokonać rezerwacji hotelowej on-line. Na tej stronie znajdziemy opis 159 litewskich hoteli. Można tu również zaczerpnąć ogólnych informacji o bazie hotelowej Litwy.

Najwięcej hoteli na Litwie znajduje się w Wilnie (64), Połędzie (26), Kłajpedzie (15), Druskiennikach (11) i Kownie (11), czyli w miejscowościach posiadających największe walory kulturowe, wypoczynkowe i uzdrowiskowe.

Na Litwie istnieje pięciogwiazdkowy system kategoryzacji hoteli. Przeważają hotele *** (62 obiekty) oraz ***** (53 obiekty).

Dokładne informacje na temat stanu bazy hotelowej na Litwie przedstawia tabela 20.

Tab.20. Hotele na Litwie według miast i regionów oraz według kategorii (opracowano na podstawie www.hotelslithuania.net, stan na 30.11.2007)

Miasto / Region	Hotele ogółem	Hotele *****	Hotele ****	Hotele ***	Hotele **	Hotele *	Hotele bez kategorii
Wilno	64	5	21	22	5	2	9
Połęga	26	3	9	10	1	-	3
Kłajpeda	15	-	6	7	2	-	-
Druskienniki	11	-	5	3	-	-	3
Kowno	11	-	5	3	2	-	1
Neringa	5	-	1	4	-	-	-
Poniewież	4	-	1	1	2	-	-
Alytus	4	-	-	4	-	-	-
Szawle	3	-	1	1	-	-	1
Birsztany	2	-	1	-	-	-	1
Kedainiai	2	-	-	1	-	-	1
Troki	2	-	1	1	-	-	-
Marijampole	2	-	1	1	-	-	-
Pozostałe	7	-	1	4	-	-	2
RAZEM	159	8	53	62	12	2	22

Turyści nocujący w litewskich hotelach i domach gościnnych jako główny powód swojej wizyty podawali najczęściej cele służbowe (46% Litwinów i 35% cudzoziemców) oraz wypoczynkowe (37% Litwinów i 48% cudzoziemców).

Wykorzystanie pokoi w hotelach i domach gościnnych wyniosło ogółem 40,8% (w 2004 roku – 36,7%).

W hotelach i domach gościnnych na Litwie jest zatrudnionych ogółem 5514 osób (ich liczba wzrosła w porównaniu z 2004 rokiem o 5,3%). 70% zatrudnionych to kobiety.

W 2005 roku goście wydali na noclegi w hotelach i domach gościnnych 365,7 mln Litów, co dało wzrost w wysokości 30% w porównaniu z 2004 rokiem. 44% tej kwoty stanowiły wydatki na noclegi gości zagranicznych, 14% wydatki na noclegi gości krajowych, 37% stanowiły prowizje od różnych innych wykonanych przez hotel usług.

Główne sieci i łańcuchy hotelowe posiadające swoje obiekty na Litwie to: Radisson SAS, Le Meridien Hotels, Scandic Hotels, Reval Group Hotels, Best Western, Europa Group Hotels, Crown Plaza Hotels, Accor.

W 2005 roku na Litwie było 41 moteli, w których istniało 412 pokoi (865 miejsc noclegowych). Wykorzystanie pokoi w motelach wynosiło 33,1%. W 2005 roku w litewskich motelach zanocowało 41,8 tys. gości (w porównaniu z 2004 rokiem liczba gości wzrosła o 32,4%), z czego goście zagraniczni stanowili 46,6% nocujących. Średnia długość pobytu wyniosła 1,7 nocy.

Turyści nocujący w litewskich motelach jako główny powód swojej wizyty podawali najczęściej cele służbowe (51% Litwinów i 71% cudzoziemców) oraz wypoczynkowe (17% Litwinów i 22% cudzoziemców).

W motelach na Litwie zatrudnionych jest ogółem 274 osoby (dla porównania w 2004 roku – 236 osób).

W 2005 roku goście wydali na noclegi w motelach 7,3 mln Litów.

Zakłady zdrowotne (sanatoria) i ośrodki wypoczynkowe.

Według danych Departamentu Statystyki w 2005 roku na Litwie było 26 zakładów zdrowotnych (w 2004 roku było ich 29), które dysponowały liczbą 3004 pokoi (6353 miejsc noclegowych). Zanocowało w nich 118,6 tys. gości (5,8% więcej niż w 2004 roku), z czego goście zagraniczni stanowili 17,5% ogółu gości. Średnia długość pobytu w zakładach zdrowotnych wyniosła dla gości zagranicznych 15,66 nocy, a dla gości krajowych 10,54 nocy.

Tabela 21 przedstawia informacje o tym, z jakich krajów najczęściej pochodzili goście zagraniczni nocujący w zakładach zdrowotnych w 2005 roku.

Tab.21. Liczba turystów zagranicznych nocujących w zakładach zdrowotnych na Litwie w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

L.p.	Kraj	Liczba turystów w 2005 r. (w tys.)	W porównaniu z 2004 r.
1.	Niemcy	6,9	+ 42,1%
2.	Białoruś	6,0	+ 5,1%
3.	Polska	3,3	- 20,8%
4.	Rosja	1,8	- 12,1%
5.	Łotwa	1,1	- 32,3%

W 2005 roku goście wydali na pobyt w zakładach zdrowotnych (sanatoriach) na Litwie łącznie 111,7 mln Litów. 95,7% tej kwoty stanowiły wydatki na nocleg i zabiegi medyczne.

W zakładach zdrowotnych na Litwie zatrudnionych jest ogółem 3121 osób (w 2004 roku było 3200).

W 2005 roku na Litwie było 176 ośrodków wypoczynkowych (w 2004 roku – 193), z czego 135 to ośrodki sezonowe. Ośrodki te dysponowały liczbą 3655 pokoi (9825 miejsc noclegowych), z czego 2707 to pokoje sezonowe (7589 sezonowych miejsc noclegowych). Zanocowało w nich 130,1 tys. gości (0,9% więcej niż w 2004 roku), z czego goście zagraniczni stanowili 6,8% ogółu gości. Średnia długość pobytu w ośrodkach wypoczynkowych dla gości zagranicznych 4,1 nocy, a dla gości krajowych 3,38 nocy.

Tabela 22 przedstawia informacje o tym, z jakich krajów najczęściej pochodzili goście zagraniczni nocujący w ośrodkach wypoczynkowych w 2005 roku.

Tab.22. Liczba turystów zagranicznych nocujących w ośrodkach wypoczynkowych na Litwie w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

L.p.	Kraj	Liczba turystów w 2005 r. (w tys.)	W porównaniu z 2004 r.
1.	Niemcy	2,98	- 60,9%
2.	Łotwa	1,53	+ 12,1%
3.	Estonia	1,40	- 20,0%
4.	Polska	1,13	- 15,2%

W 2005 roku goście wydali na pobyt w ośrodkach wypoczynkowych na Litwie łącznie 13,1 mln Litów.

W ośrodkach wypoczynkowych na Litwie zatrudnionych jest ogółem 611 osób (w 2004 roku było 613).

Pozostałe obiekty noclegowe

Oprócz hoteli, domów gościnnych, moteli, zakładów zdrowotnych i ośrodków wypoczynkowych, na Litwie w 2005 roku znajdowało się również 9 schronisk (hosteli), 4 centra turystyczne, 4 kempingi, i 85 obiektów noclegowych typu bed&breakfast. Wymienione obiekty dysponowały łącznie 2051 pokojami (7537 miejscami noclegowymi), z czego 1341 pokoi było sezonowych (5835 sezonowych miejsc noclegowych). Z noclegów w tych obiektach skorzystało łącznie 107,6 tys. gości, w tym goście zagranicznie stanowili 27% ogółu gości. Średnia długości pobytu wynosiła dla gości zagranicznych 2,27 nocy, a dla gości krajowych 3,6 nocy. W 2005 roku goście wydali na pobyt w schroniskach (hostelach), centrach turystycznych, na kempingach, i w obiektach noclegowych typu bed&breakfast na Litwie łącznie 14,9 mln Litów. W wymienionych obiektach noclegowych zatrudnionych jest ogółem 522 osoby (w 2004 roku było 455).

Bazę noclegową Litwy uzupełniają wiejskie farmy turystyczne (gospodarstwa agroturystyczne), których w 2005 roku było 398 (w 2004 roku – 361). Gospodarstwa te posiadały 2303 pokoje (6735 miejsc noclegowych). Z noclegu w gospodarstwach agroturystycznych na Litwie skorzystało 155 tys. gości (w 2004 roku – 102,7 tys.), z czego goście zagranicznie stanowili 11.5% ogółu gości.

Tabela 23 przedstawia informacje o tym, w jakich regionach kraju najczęściej przebywali goście nocujący w gospodarstwach agroturystycznych w 2005 roku.

Tab.23. Regiony Litwy, w których najczęściej przebywali turyści nocujący w gospodarstwach agroturystycznych w 2005 r. (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Statistics 2005 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Region	Noclegi (w %)
Wilno	28,6
Utena	24,2
Kłajpeda	12,4
Kowno	10,9

Średnia długość pobytu w gospodarstwach agroturystycznych wynosiła 2,8 nocy.

1.3. Infrastruktura gastronomiczna

Litewska kuchnia narodowa jest bardzo bogata. Każdy z regionów etnograficznych ma własne przepisy kulinarne. Kuchnia litewska słynie z zup (chłodniki litewskie), dań z ziemniaków (placki ziemniaczane, placki żmudzkie, kiszka ziemniaczana, cepeliny), gołąbków (z mięsem, rybami), pierogów, kołdunów, różnorodnych placków oraz wędlin. Na całej Litwie rozpowszechniony jest słynny litewski chleb żytni. Spośród napojów należy wymienić kwas chlebowy oraz piwo.

Tych wszystkich specjalności kuchni litewskiej można skosztować w tradycyjnych restauracjach. Jednakże na Litwie istnieje również wiele restauracji z międzynarodową kuchnią np. irlandzką, angielską, włoską, chińską, japońską, polską, meksykańską, francuską, niemiecką, koszerą i wieloma innymi.

Na Litwie istnieje łącznie około 4501 obiektów gastronomicznych. Najwięcej w Wilnie (647), Kownie (358), Kłajpedzie (234) i Połdze (106).

Na stronie internetowej www.meniu.lt można znaleźć spis wszystkich restauracji znajdujących się na Litwie. Dokładne informacje o bazie gastronomicznej Litwy zawarte są w tabeli 24.

Tab.24. Liczba obiektów gastronomicznych na Litwie (opracowano na podstawie www.meniu.lt, stan na 30.11.2007)

Miasto/Miejscowość	Liczba obiektów gastronomicznych
Wilno	647

Kowno	358
Kłajpeda	234
Szawle	93
Poniewież	68
Połaga	106
<u>Šventoji</u>	22
<u>Neringa</u>	52
Troki	32
Druskienniki	38
<u>Alytus</u>	38
<u>Anykščiai</u>	13
Birsztany	13
<u>Biržai</u>	14
<u>Elektrėnai</u>	15
<u>Gargždai</u>	21
<u>Ignalina</u>	9
<u>Jonava</u>	13
<u>Joniškis</u>	10
<u>Jurbarkas</u>	16
<u>Kaišiadorys</u>	10
<u>Kazlų Rūda</u>	2
<u>Kėdainiai</u>	23
<u>Kelmė</u>	14
<u>Kretinga</u>	20
<u>Kupiškis</u>	8
<u>Lazdijai</u>	12
<u>Marijampolė</u>	28
<u>Mažeikiai</u>	19
<u>Molėtai</u>	9
<u>Naujoji Akmenė</u>	6
<u>Prienai</u>	15
<u>Pakruojis</u>	3
<u>Pasvalys</u>	9
<u>Plungė</u>	12
<u>Radviliškis</u>	6
<u>Rietavas</u>	1
<u>Rokiškis</u>	11
<u>Raseiniai</u>	21
<u>Skuodas</u>	4
<u>Šalčininkai</u>	2
<u>Šakiai</u>	9
<u>Šilalė</u>	4
<u>Šilutė</u>	25
<u>Širvintos</u>	5
<u>Švenčionys</u>	18
<u>Tauragė</u>	16
<u>Telšiai</u>	23
<u>Utena</u>	15
<u>Ukmergė</u>	15
<u>Varėna</u>	8
<u>Vilkaviškis</u>	13
<u>Visaginas</u>	14
<u>Zarasai</u>	12
RAZEM	4501

1.4. Infrastruktura towarzysząca

Na infrastrukturę towarzyszącą (uzupełniającą) składają się elementy uzupełniające podstawową ofertę turystyczną, ale często w znaczący sposób wpływających na atrakcyjność produktu turystycznego.

Struktura zarządzania turystyką na Litwie

Na Litwie zarządzanie sektorem turystycznym leży w gestii Państwowego Departamentu Turystyki (www.tourism.lt) przy Ministerstwie Gospodarki. Na podstawie Ustawy o turystyce z dnia 19 marca 1998 roku (podstawowy akt prawny regulujący funkcjonowanie tego sektora), Departament Turystyki ma za zadanie opracowywanie i wdrażanie programu rozwoju turystyki, koordynowanie spraw związanych z zarządzaniem środkami budżetowymi przeznaczonymi na jego realizację.

Strukturę instytucjonalną sektora turystycznego na Litwie tworzą:

- Państwowy Departament Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki
- Litewskie Zrzeszenie Turystyczne
- Litewskie Zrzeszenie Agroturystyki

Rozporządzenie z roku 1999 w sprawie narodowego programu rozwoju turystyki zakłada ocenę zmian sektora turystycznego, przygotowanie polityki rozwoju sektora turystycznego, sposoby i narzędzia wdrażania tej polityki, wspieranie rozwoju turystyki. Zostały sformułowane priorytety w zakresie wsparcia ze strony państwa, które stanowiły przyciąganie inwestycji oraz ich zastosowanie, zwiększanie w skali lokalnej oraz wyjazdowej turystyki, wspieranie eksportu litewskich produktów turystycznych oraz określenie środków dla promowania wizerunku Litwy.

Litewskie Zrzeszenie Turystyczne zostało założone 9 lipca 1991 roku. Pierwotnie zakładano licencjonowanie działalności turystycznej, zarządzanie tym sektorem oraz tworzenie państwowej instytucji. Obecnie Zrzeszenie jest organizacją pozarządową i zrzesza 64 podmioty, w tym 57 agencji turystycznych i 7 uczelni wyższych. Podstawową działalnością zrzeszenia jest reprezentacja swoich członków oraz kraju na wystawach międzynarodowych, organizacja wyjazdów turystycznych. Zrzeszenie współpracuje z Polską, Czechami i Słowacją, Estonią, Łotwą i krajami skandynawskimi.

Litewskie Zrzeszenie Agroturystyki jest to organizacja pozarządowa, zrzeszająca ludzi, którzy prowadzą gospodarstwa agroturystyczne. Celem Zrzeszenia jest koordynowanie rozwoju agroturystyki na Litwie, analiza sytuacji rynku turystycznego w sektorze agroturystyki, działanie w imieniu członków zrzeszenia oraz ich wspólnego interesu, organizowanie targów, seminariów, szkoleń z zakresu agroturystyki, współpraca z organizacjami międzynarodowymi o podobnym profilu działania. Zrzeszenie posiada opatentowany znak (jest to biały bocian na zielonym tle), który jest używany jako narzędzie reklamowe członków zrzeszenia gospodarstw agroturystyki.

Na podstawie przeglądu wydatków przez Departament Turystyki w latach 2000-2002, były wydane następujące kwoty: 158 tys. Lt (39,5 tys. USD), 684 tys Lt (171 tys. USD), 698 tys. Lt (174,5 tys. USD). W głównej mierze środki te były przeznaczone na uczestnictwo firm litewskich w międzynarodowych targach turystycznych (w tym w Polsce), na różnego rodzaju wydawnictwa dotyczące turystyki oraz realizację nowych projektów turystycznych.

W roku 2006 na Litwie aktywnie realizowano projekt „Tworzenie marki dla turystyki litewskiej i sektora usług turystycznych“, na którego realizację otrzymano 11 mln litów unijnych środków. Departament Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki uczestniczył w szeregu turystycznych wystaw międzynarodowych, promując aktywnie turystykę na Litwie. Litwa każdego roku aktywnie uczestniczy w targach turystycznych w Helsinkach, Warszawie, Moskwie, Berlinie, Barcelonie.

Ambasady i konsulatory Republiki Litewskiej zagranicą

Litwa posiada 37 ambasad i konsulatów w 30 państwach. Najwięcej w Polsce, Rosji i USA – po 3 ambasady i konsulatory. Szczegółowe zestawienie ambasad i konsulatów Republiki Litewskiej oraz ich terytorialnego zakresu działania znajduje się w tabeli 25.

Tab.25. Ambasady i konsulatory Republiki Litewskiej zagranicą (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Produkt 2004 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Kraj i miasto, w której jest ambasada / konsulat	Terytorialny zakres działania
Austria, Wiedeń	Austria, Słowenia, Słowacja, Chorwacja
Argentyna, Buenos Aires	Argentyna, Kolumbia, Urugwaj, Wenezuela
Białoruś, Mińsk	Białoruś
Belgia, Bruksela	Belgia, Luksemburg
Chiny, Pekin	Chiny, Korea, Mongolia
Czechy, Praga	Czechy, Węgry
Dania, Kopenhaga	Dania, Islandia
Egipt, Kair	Egipt
Estonia, Tallin	Estonia
Finlandia, Helsinki	Finlandia
Francja, Paryż	Francja
Grecja, Ateny	Grecja, Bułgaria, Rumunia, Albania
Hiszpania, Madryt	Hiszpania, Andora, Brazylia, Maroko
Holandia, Haga	Holandia
Izrael, Tel Aviv	Izrael, Republika Południowej Afryki, Cypr
Japonia, Tokio	Japonia
Kanada, Ottawa	Kanada
Kazachstan, Ałma-Ata	Kazachstan
Łotwa, Ryga	Łotwa
Niemcy, Berlin, Bonn	Niemcy
Norwegia, Oslo	Norwegia
Polska, Warszawa (2), Sejny	Polska
Portugalia, Lizbona	Portugalia
Rosja, Moskwa, Sanki Petersburg, Kaliningrad	Rosja, Armenia
Szwecja, Sztokholm	Szwecja
Turcja, Ankara	Turcja, Azerbejdżan, Uzbekistan
Ukraina, Kijów	Ukraina, Mołdawia
USA, Waszyngton, Chicago, Nowy Jork	USA, Meksyk
Wielka Brytania, Londyn	Wielka Brytania, Irlandia
Włochy, Rzym	Włochy, Malta, Szwajcaria, Serbia

Ambasady i konsulatory zagraniczne znajdujące się na terytorium Litwy

Na terenie Litwy znajduje się 37 ambasad i konsulatów zagranicznych. Najwięcej (po 2) posiadają Łotwa, Norwegia, Polska, Rosja. Szczegółowe zestawienie ambasad i konsulatów znajdujących się na terenie Litwy znajduje się w tabeli 26.

Tab.26. Ambasady i konsulatory zagraniczne znajdujące się na terytorium Litwy (opracowano na podstawie Lithuanian Tourism Produkt 2004 www.travel.lt, stan na 30.11.2007)

Kraj	Miasto, w którym jest ambasada / konsulat
Austria	Wilno
Australia	Wilno
Białoruś	Wilno
Belgia	Wilno
Chiny	Wilno
Czechy	Wilno
Dania	Wilno
Dominikana	Wilno

Estonia	Wilno
Finlandia	Wilno
Francja	Wilno
Grecja	Wilno
Holandia	Wilno
Islandia	Wilno
Japonia	Wilno
Kanada	Wilno
Kazachstan	Wilno
Korea Południowa	Wilno
Łotwa	Wilno, Kłajpeda
Malta	Wilno
Niemcy	Wilno
Norwegia	Wilno, Kowno
Polska	Wilno (2)
Rosja	Wilno, Kłajpeda
Rumunia	Wilno
Szwajcaria	Wilno
Szwecja	Wilno
Turcja	Wilno
Ukraina	Wilno
USA	Wilno
Węgry	Wilno
Wielka Brytania	Wilno
Włochy	Wilno

Centra informacji turystycznej

Na Litwie istnieje 45 centrów informacji turystycznej (42 należą do samorządu miejskiego, a 3 są prywatne) oraz 5 centrów informacji zlokalizowanych na terenie parków narodowych. Głównym zadaniem centrów informacji turystycznej na Litwie jest udzielanie informacji turystycznej (bezpośrednio, telefonicznie, faxem, listownie i e-mailowo).

Według danych Departamentu Statystyki w 2005 roku centra odwiedziło 341 tys. osób, z czego 50% to byli cudzoziemcy (głównie z Niemiec, Polski, Rosji, Łotwy, Francji, Wielkiej Brytanii i USA). Odwiedzający najczęściej korzystają z usług centrów od kwietnia do listopada (na ten czas przypada 83% wszystkich odwiedzających w ciągu całego roku). Najwięcej osób odwiedza centrum informacji turystycznej w Kłajpedzie (12,5%), Wilnie (11,6%), Kownie (9%), Druskiennikach (8,8%) i Połdze (6%).

Centra informacji turystycznej zagranicą

Litwa posiada również centra informacji turystycznej zagranicą, które prowadzi samodzielnie lub wspólnie z takimi krajami jak Łotwa i Estonia. Funkcjonują one w 7 krajach europejskich: Niemcy (Berlin), Finlandia (Helsinki), Rosja (Moskwa), Polska (Warszawa), Hiszpania (Barcelona), Wielka Brytania (Londyn), Francja (Paryż).

Muzea

Na Litwie jest około 188 różnego rodzaju muzeów (www.muzejai.lt, stan na 30.11.2007). Są to zarówno muzea narodowe i państwowe, posiadające najcenniejsze zbiory (archeologiczne, historyczne, dzieła sztuki), muzea regionalne i miejskie, których jest najwięcej (zbiory etnograficzne, miejsca pamięci) oraz muzea prywatne.

Najważniejsze szlaki turystyczne

„Litewski szlak bursztynowy” obejmuje cały odcinek litewskiego wybrzeża od granicy litewsko-łotewskiej do granicy Litwy z Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Jego długość wynosi 99 km. Celem trasy jest zapoznanie turystów i podróżnych z historią bursztynu na Litwie poprzez ukazanie najważniejszych momentów historycznych, sposobów jego wydobywania, obróbki oraz sztuki jubilerskiej.

„Szlak Hanzeatycki” to szlak ciągnący się przez wszystkie kraje basenu Morza Bałtyckiego i Północnego, obejmuje również Litwę. W dawnych czasach krzyżowały się tu szlaki kupców słowiańskich, wikingów i piratów. Kraje bałtyckie wzrastały w siłę i bogaciły się, dokonując wymiany nie tylko towarów, ale też wartości kulturowych. Na szlaku można zobaczyć wiele zabytków architektury.

„Nadmorski szlak rowerowy” o długości 216 km, należy do europejskiej sieci szlaków rowerowych (szlak nr 10 „Pierścień Morza Bałtyckiego”).

Biura podróży

Na Litwie jest 338 biur podróży, w tym 226 touroperatorów i 112 agentów turystycznych. 80% z tych przedsiębiorstw zajmuje się turystyką wyjazdową oraz 40% przyjazdową.

W biurach podróży na Litwie zatrudnionych jest 1981 osób.

Biura podróży posiadają bogatą ofertę, szczególnie związaną z turystyką miejską, kulturową, przyrodniczą, aktywną oraz biznesową.

Infrastruktura przystosowana dla różnych form turystyki

Litwa posiada infrastrukturę przystosowaną do uprawiania różnorodnych, czasami bardzo ciekawych form turystyki. Litwa jest dobrze przystosowana do uprawiania:

- turystyki wiejskiej i agroturystyki,
- turystyki rowerowej,
- turystyki myśliwskiej i łowieckiej (polowania),
- turystyki wędkarskiej,
- turystyki ornitologicznej (obserwowanie dziko żyjących ptaków),
- turystyki kulinarnej,
- turystyki lotniczej (duża ilość aeroklubów, w tym także skupiających miłośników szybowców, balonów i spadochroniarstwa),
- turystyki konnej (23 stadniny i ośrodki jeździeckie),
- turystyki żeglarskiej i kajakowej,
- turystyki zdrowotnej (bogata baza sanatoriów, ośrodków odnowy biologicznej i spa),
- turystyki narciarskiej (tylko narciarstwo biegowe),
- turystyki sportowej i rozrywkowej (odpowiednie zaplecze sportowe do uprawiania takich sportów jak tenis, squash, golf, nurkowanie, skoków na bungee, paintball, itd.),
- turystyki biznesowej, szczególnie w Wilnie, gdzie znajduje się centrum wystawowe Litexpo, 37 hoteli posiadających odpowiednią infrastrukturę do organizacji konferencji i spotkań biznesowych oraz 15 innych miejsc posiadających sale odpowiednie do organizacji konferencji.

Obecność Litwy w Polsce i obecność Polski na Litwie

Związki Polski z Litwą są dość bliskie. Polska aktywnie współpracuje z Litwą w zakresie gospodarki i turystyki.

W dniu 26 kwietnia 1994 roku została podpisana pierwsza Umowa między Polską a Litwą, której podstawę stanowiło nawiązanie i umacnianie współpracy pomiędzy państwami w dziedzinie turystyki, promowanie turystyki grupowej i indywidualnej.

Na podstawie podpisanej umowy w dniu 20 listopada 2002 roku została powołana Polsko-Litewska Podkomisja ds. Turystyki

W ramach wyżej wspomnianej umowy jako jeden ze środków strategicznych w rozwoju stosunków uznano utworzenie w Polsce Centrum Turystyczno- Informacyjnego Litwy, które świadczyło usługi, wyszczególnione poniżej:

- zajmowało się promowaniem usług turystycznych na Litwie,
- dystrybuowało materiały informacyjne i poznawcze o Litwie,
- uczestniczyło w targach turystycznych,
- organizowało konferencje prasowe dla przedstawicieli litewskich firm turystycznych, oraz warsztaty dla dziennikarzy na Litwie.

W roku 2006 centrum turystyczne zostało nominowane i wyróżnione przez Departament Turystyki Litwy jako jeden z najlepszych projektów turystycznych.

Centrum Informacji Turystycznej Litwy zostało otwarte 1 lipca 2006 roku w Warszawie. Jego założycielami byli Państwowy Departament Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki Litwy oraz samorządy miast Wilna, Druskiennik i Birsztanów. Centrum udziela informacji turystycznej o Litwie, wspierając tym samym turystykę przyjazdową Polaków na Litwę.

Polska jest jednym z najbardziej priorytetowych rynków dla turystyki litewskiej. W 2003 roku Polacy stanowili aż 10,3 % wszystkich turystów zagranicznych odwiedzających Litwę. W tymże roku Litwę odwiedziło 375, 7 tys. Polaków.

Dogodna komunikacja, bliskie historyczne i kulturowe więzi mają decydujący wpływ na wzrost zainteresowania polskich turystów sąsiednią Litwą. Podróżnych przyciągają litewskie uzdrowiska i sanatoria, turystyka krajoznawcza, aktywny wypoczynek.

Mając na uwadze fakt, że większość gości z sąsiedniej Polski odwiedza Litwę indywidualnie, takie Centrum Informacji Turystycznej, umożliwiające uzyskanie potrzebnej informacji dla turysty w Warszawie stało się po prostu niezbędne.

Oferta turystyczna Litwy jest co roku prezentowana na odbywających się w Warszawie Targach Turystycznych „Tour&Travel” oraz za pośrednictwem warsztatów, organizowanych w Warszawie przez Państwowy Departament Turystyki Litwy.

W 2003 roku w Warszawie odbyło się spotkanie kierownictwa administracji turystycznych krajów B-4 (Litwa, Łotwa, Estonia i Polska) podpisano protokół o współpracy w dziedzinie turystyki między Państwowym Departamentem Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki Litwy, Polską Organizacją Turystyczną, Łotewską Agencją Rozwoju Turystyki oraz Estońską Radą Turystyki. Strony zadeklarowały współpracę w prezentacji atrakcji turystycznych regionu na rynkach trzecich. Została podjęta decyzja o wydaniu wspólnej broszury reklamowej, prezentującej Litwę, Łotwę, Estonię i Polskę.

Państwowy Departament Turystyki Litwy organizuje także warsztaty dla polskich dziennikarzy.

Promocja Polski na rynku litewskim odbywa się we współpracy z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie (www.weh-wilno.lt). Polska nie posiada Polskiego Ośrodka Informacji Turystycznej na Litwie.

Strony internetowe

Strony internetowe www.litwatravel.com (strona Centrum Informacji Turystycznej Republiki Litewskiej w Warszawie) oraz strona www.travel.lt (strona dostępna w pięciu wersjach językowych: litewsku, polsku, angielsku, rosyjsku, niemiecku) to portale na których można uzyskać wyczerpujące informacje, niezbędne osobom podróżującym do tego kraju. Na stronach tych można zarezerwować nocleg na Litwie. Portal www.travel.lt powstał w ramach projektu „Krajowego systemu informacji turystycznej oraz rezerwacji”, sfinansowanego ze środków UE.

Inne portale internetowe na których można uzyskać informację o Litwie:

- www.litwatravel.com – informacja turystyczna w j. polskim
- www.tourism.lt – informacja turystyczna
- www.LithuanianTravel.com - informacja turystyczna
- www.travel.lt – informacja turystyczna
- www.vilnius.lt - informacje o Wilnie
- www.lithuanianhotels.com - rezerwacja hoteli
- www.countryside.lt - agroturystyka
- www.flylal.com - litewskie linie lotnicze

Wydawnictwa

Litwa posiada bardzo atrakcyjnie wydane foldery promujące kraj. Wszystkie one, oprócz wersji papierowej dostępne są również w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.travel.lt. Posiadają one następujące tytuły:

- „Litwa. Nowa i zaskakująca”
- „Litwa. Podróże motywacyjne”
- „Litwa. Nowa i zaskakująca. Informacje praktyczne”
- „Litwa. Turystyka kulturalna”
- „Litwa. Aktywny wypoczynek”
- „Litwa. Konferencje oraz podróże motywacyjne”
- „10 przyczyn, dla których warto odwiedzić Litwę”
- „Przewodnik usług turystycznych na Litwie”
- „Wypoczywajmy na Litwie”

Wszystkie te wydawnictwa dostępne są w języku litewskim i angielskim, niektóre z nich dostępne są także w językach: polskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim, włoskim, fińskim, hiszpańskim, czeskim, szwedzkim.

III. ZNACZENIE LITEWSKIEGO RYNKU TURYSTYCZNEGO DLA POLSKI

Rozdział opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki z 2006 roku (www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Na ogólną liczbą cudzoziemców, którzy przyjechali do Polski w 2006 roku (65,1 mln), cudzoziemców z Litwy przyjechało 1,4 mln (8,6% więcej niż w 2005 roku).

W 2006 roku do Polski przyjechało ogółem 15,6 mln turystów, z czego prawie 0,9 mln to turyści z Litwy.

Tab.27. Przyjazdy cudzoziemców i turystów do Polski w 2006 r. (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Przyjazdy do Polski	Ogółem (w mln)	Litwa (w mln)
Cudzoziemcy, w tym:	65,1	1,4
Turyści	15,6	0,9

Wśród ogólnej liczby przyjazdów cudzoziemców do Polski Litwini są na 7 miejscu pod względem liczby przyjazdów. Litwa jest krajem sąsiednim Polski o najmniejszej liczbie przyjeżdżających cudzoziemców (wśród krajów sąsiadujących).

Tab.28. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w 2006 roku (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Kraj	Przyjazdy (w tys.)
Ogółem	65 114,9
Niemcy	37 192,1
Czechy	7 101,5
Ukraina	5 641,9
Białoruś	3 911,8
Słowacja	3 421,9
Rosja	1 722,2
Litwa	1 459,4
Wielka Brytania	455,4
Holandia	409,9
Łotwa	409,7
USA	353,5
Austria	304,0
Włochy	276,2
Węgry	268,1
Francja	229,9
Szwecja	224,0
Estonia	185,6
Dania	134,4

Wśród ogólnej liczby przyjazdów turystów zagranicznych do Polski w 2006 roku Litwini są na 4 miejscu pod względem liczby przyjazdów (po turystach z Niemiec, Ukrainy, Białorusi).

Tab.29. Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w latach 2000-2006 (w tys.) (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Świat ogółem	17 400	15 000	13 980	13 720	14 290	15 200	15 670
Niemcy	5 920	4 400	4 160	4 520	5 230	5 570	5 440
Ukraina	3 090	3 080	2 930	2 480	2 340	2 535	2 500
Białoruś	2 370	2 080	1 700	1 620	1 460	1 440	1 490
Litwa	850	840	840	825	815	830	895
Rosja	1 140	980	940	790	700	735	710
Łotwa	360	330	320	330	305	270	315
Czechy	250	230	230	240	210	185	165
Estonia	220	190	160	150	130	120	145
Słowacja	90	80	60	80	85	70	70
Unia Europejska (bez Niemiec)	2 050	1 805	1 650	1 645	1 790	2 015	2 365
Ważne kraje zamorskie	360	340	310	330	400	505	550
inne d. ZSRR (WNP)	170	100	90	90	90	90	90
Pozostałe kraje	530	545	590	620	735	835	935

Turyści z Litwy przyjeżdżają do Polski zazwyczaj na pobyt krótkookresowy. Zdecydowanie przeważają pobyty do 3 noclegów (tzn. pobyty weekendowe).

Tab.30. Długość pobytu w Polsce turystów zagranicznych w 2006 r. (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Długość pobytu (ilość nocy)	Ogółem w %	Litwa w %
1-3	71	82
4-7	21	17
8 i więcej	8	1

Turyści z Litwy najczęściej organizują swoją podróż i swój pobyt w Polsce samodzielnie, nie korzystając z usług biur podróży. Na pewno ma na to wpływ fakt, że Polska jest dla Litwinów krajem sąsiednim i łatwo dostępnym.

Tab.31. Organizacja podróży i pobytu turystów zagranicznych w Polsce (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Organizacja podróży i pobytu	Ogółem w %	Litwa w %
Pakiet i część usług	11	15
Pośrednictwo w rezerwacji	17	2
Samodzielnie	72	83

Turyści z Litwy najczęściej nocują podczas pobytu w Polsce w hotelach i motelach, rzadko korzystają natomiast z kwater prywatnych i pensjonatów.

Tab.32. Główne miejsca noclegów turystów zagranicznych w Polsce (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Miejsca noclegów	Ogółem w %	Litwa w %
Hotele, motele	51	39
Pensjonaty	8	5
Kwaterny prywatne	4	4
Rodzina, znajomi	22	18
Inne	15	34

Głównym celem pobytu turystów litewskich w Polsce jest tranzyt, następnie wypoczynek i wakacje oraz sprawy służbowe. Najmniej zainteresowania wzbudza przyjazd do Polski na zakupy.

Tab.33. Podstawowy cel pobytu turystów zagranicznych w Polsce (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Podstawowy cel pobytu	Ogółem w %	Litwa w %
Typowa turystyka	20	18
Odwiedziny	18	9
Interesy	27	18
Zakupy	13	4
Tranzyt	16	45
Pozostałe	6	6

Ulubionym sposobem spędzania czasu turystów z Litwy podczas pobytu w Polsce jest udział w turystyce miejskiej i objazdowej. Niewielkie zainteresowanie wśród turystów litewskich wzbudza turystyka wiejska oraz wypoczynkowa.

Tab.34. Sposoby spędzania czasu turystów zagranicznych podczas pobytu w Polsce (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Sposób spędzania czasu	Ogółem w %	Litwa w %
Turystyka miejska	58	38
Turystyka wypoczynkowa	11	5
Turystyka wiejska	5	3
Turystyka objazdowa	13	38

Turyści litewscy najczęściej krytykowali warunki dojazdu do Polski oraz koszty pobytu w Polsce, najmniej natomiast brak informacji i stan sanitarny.

Tab.35. Co krytykowali turyści zagraniczni w związku z podróżą i pobytem w Polsce (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Co krytykowano	Ogółem w %	Litwa w %
----------------	------------	-----------

Koszty pobytu	15	13
Warunki dojazdu	24	25
Brak informacji	9	5
Stan sanitarny	9	5
Stan bezpieczeństwa	10	8

Turyści litewscy najczęściej odwiedzają w Polsce województwo podlaskie (0,4 mln turystów z Litwy), stanowiąc około 30% ogółu turystów zagranicznych przyjeżdżających do tego województwa. Można to wytłumaczyć tym, że właśnie w województwie podlaskim turyści z Litwy najczęściej przekraczają granicę podróżując do Polski.

Wydatki turystów litewskich w Polsce nie należą do wysokich. Wydatki przeznaczane przez turystów z Litwy na pobyt w Polsce są o połowę mniejsze niż średnie takie wydatki turystów z innych krajów. Tylko wydatki turystów jednodniowych z Litwy nie odbiegają od ogólnej średniej.

Tab.36. Średnie wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 2006 roku (w USD) (opracowano na podstawie danych Instytutu Turystyki www.intur.com.pl, stan na 30.11.2007)

Wydatki turystów	Ogółem (w USD)	Litwa (w USD)
Na pobyt/ os.	167	80
Na dzień/ os.	42	30
Odwiedzający jednodniowi	76	75

IV. WNIOSKI

Turystyka na Litwie jest uznawana za największy i najbardziej rozwijający się sektor gospodarki.

Dla rozwoju turystyki i biznesu turystycznego na Litwie są następujące sprzyjające warunki:

- dogodne położenie geograficzne,
- obfitość zasobów turystycznych,
- zainteresowanie różnorodnych grup etnicznych Litwą i odradzających się więzi,
- polepszający się międzynarodowy wizerunek kraju i turystyki litewskiej,
- znajdujące się w pobliżu Litwy bogate rynki turystyczne,
- stabilna sytuacja makroekonomiczna i rozwój gospodarki,
- wzrost inwestycji zagranicznych,
- rosnący handel zagraniczny i więzi międzynarodowe,
- wykorzystanie dotychczasowych i nowych możliwości produkcyjnych,
- zatrudnienie i tworzenie nowych miejsc pracy.

Mając na uwadze silne strony i walory Litwy przedstawione w tej pracy proponowane przeze mnie kierunki dalszego rozwoju rynku turystycznego i produktów turystycznych są następujące:

1. Turystyka wypoczynkowa nad morzem
2. Turystyka miejska i kulturalna
3. Turystyka objazdowa (łączenie zwiedzania Litwy, z Łotwą i Estonią, czasami także z Helsinkami, St. Petersburgiem i Kaliningradem)
4. Turystyka zdrowotna (zdrowie i uroda)
5. Turystyka aktywna i przyrodnicza połączona z agroturystyką
6. Turystyka biznesowa i motywacyjna

Podsumowując, można z przekonaniem stwierdzić, że mimo, iż Litwa jest niewielkim europejskim krajem, to jednak bogactwo jej walorów sprawia, że każdy turysta znajdzie tu coś dla siebie.

LITERATURA

Kruczek Z., Europa. Geografia turystyczna, Proksenia, Kraków 2005.
Litwa. Zarys wiedzy o kraju, (red.) Beata Piasecka, Artlora, Wilno 2005.
Pallokat Jan, Kraje nadbałtyckie. Estonia, Łotwa, Litwa, Marco Polo, Bielsko-Biała 2006.
Swajdo J., Litwa, Łotwa, Estonia i obwód kaliningradzki, Pascal, Bielsko-Biała 2000.
Lithuanian Tourism Statistics 2005, State Departament of Tourism, Vilnius 2006.

Broszury promocyjne:

Wilno. Przewodnik. Wileńskie Centrum Informacji Turystycznej, Wilno 2006.
Litwa. Nowa i zaskakująca, Wileńskie Centrum Informacji Turystycznej, Wilno 2005.
Litwa. Dziedzictwo kulturowe. Wileńskie Centrum Informacji Turystycznej, Wilno 2005.
Litwa. Uzdrowiska. Wileńskie Centrum Informacji Turystycznej, Wilno 2005.
Litwa. Turystyka aktywna. Wileńskie Centrum Informacji Turystycznej, Wilno 2005.
Lithuania. Conferences & incentives. Vilnius Tourist Information Center, Vilnius 2005.
Lithuanian Tourism Product Manual 2004, Lithuanian State Department of Tourism, Vilnius 2003.
Vilnius Tourism Manual 2006, Vilnius City Municipal Government, Vilnius 2005.
Meet with success in Vilnius 2007, Vilnius City Municipal Government, Vilnius 2006.
Vilnius. Accommodation and Restaurants, Vilnius City Tourist Office & Convention Bureau Vilnius 2006.

Strony internetowe:

www.tourism.lt
www.litwatravel.com
www.sasiedzi.2p.pl
www.travel.lt
www.weh-wilno.lt
www.vilnius-airport.lt
www.lotnisko-chopina.pl
www.kaunasair.lt
www.palanga-airport.lt
www.lisco.lt
www.scandlines.lt
www.keltas.lt
www.eurolines.lt
www.ecolines.lt
www.pks.warszawa.pl
www.litrail.lt
www.rozklad.pkp.pl
www.hotelslithuania.net
www.meniu.lt
www.muziejai.lt
www.intur.com.pl
www.viulnius-tourism.lt